

בבא בתרא סא

עניין: יציע צלע תא

מרגניתא דרבי מאיר יומא נא:

שם ע"ב. במקדש שני כיון דלא הואי אמה טרקסין ובמקדש ראשון הוא דהואי ואיסתפקא להו לרבנן בקדושתיה אי כלפנים אי כלחוץ ועבוד שתי פרוכת. עי' ברמזים ז"ל כה"ל צית בצחירי (פ"ד ס"ב) שכי דהא דעשו צנית שני צי פרוכה צמקוס אמה טרקסין הוא משום שיהי הספק צמדה אם היה צנית ראשון י"ט אמות חלל הק"ק ומי אמות חלל הכיכל או היה כי אמות חלל הק"ק וי"ט אמות חלל הכיכל ולכן הוסיפו אמה יתירה. ונמלא לפ"ז דצנית ראשון שלא היה ספק לא היה הכיכל והק"ק ציחד רק סי' אמה. והקשה הגה"ק מהרי"ד ז"ל האדמו"ר מצעלא דהרי צמשה דמדות (פ"ד מ"ו) קחשיב הכיכל ממזרח למערב ממה אמה וקחשיב הכיכל מי והק"ק כי ואמה טרקסין ונמלא היה ציחד ס"א אמה וכרי כיון שצנית ראשון ל"ה רק סי' א"כ מאין הוסיפו עוד אמה אחת ואי שפיתחו מאויר העזרה והוסיפו להכיכל הא גם זה חסור דהכל צכת. ולשי' רש"י ז"ל דגם צנית ראשון היא ס"א והספק לא היה צמדה כי אם בקדושה יוחא אצל לברמזים ז"ל קשיא עכד"ק ואני הוספתי עוד בקושיא זו, דהא ברמזים ז"ל פסק כמ"ד דכל אלו תנן וכמבואר בה"ל צית בצחירי (פ"ד ס"ד) והרי צמדי דשבעות (ט"ז ע"א) מקשינין למ"ד בכל אלו א"כ איך קדש עזרה לנית שני והא ל"ה אורים ותומים ומשני דסבר לה כמ"ד קדושה ראשונה קדשה לשעתה וקדשה לעת"ל ועזרה לזכר צעלמא הוא דעבד וכן פסק ברמזים ז"ל בצב"ח שם וה"כ מעתה תקשה איך היה אפשר להוסיף על הכיכל צנית שני כיון שלא נתקדש צראשונה בקדושה הכיכל הא עזרה לא קידש מחדש כלל.

ביאור הגר"א מלכים א פ"ו

(ה) יציע. שלשה שמות יש לו, יציע, תא, צלע²², והיינו, יציע הוא שטח חלל החדר ונקרא יציע לשון שטח, וצלע הוא הכותל שהכתלים הם מצדדי השטח החלל והם גבולי השטח, ותא הוא שם החדר בכללותו, השטח עם הגבול. סביב. פירוש סביב

רמב"ם פ"ד מהלכות בית הבחירה

בגדים: ב בבית ראשון היה כותל מבדיל בין הקדש ובין קדש הקדשים עביו אמה. ובין שבנו הבית שני נסתפק להם אם עובי הכותל היה ממדת הקדש או ממדת קדש הקדשים לפיכך עשו קדש הקדשים עביו עשרים אמה תמימות ועשו הקדש ארבעים אמה תמימות והניחו אמה יתירה בין הקדש ובין קדש הקדשים ולא בנו כותל בבית שני אלא עשו שתי פרוכות אחת מצד קדש הקדשים ואחת מצד הקדש וביניהן אמה כנגד עובי הכותל שהיה בראשון. אבל במקדש ראשון לא היתה שם אלא פרחת אחת בלבד שנאמר והבדילה הפרחת לכם וגו': ג ההיכל שבנו בני גולה היה מאה

ובתשובה לשי' כרז בגאון הלויק כר"פ טווערסקי [הוא האדמו"ר הקי מאוסטיליא ז"ל כ"ד] חתן הגה"ק הג"ל אמרתי ליישב צמ"ד דהנה התוס' ז"ל צמ"ס צ"ב (ס"א ע"א) הקשו כה"ל דליתא צמשה דמדות האם שש אמות דהא צמלכיס מפורש שיהי האם רק חמש אמות דכתיב הליעל הכתחונה חמש צממות. ותיירו צמ"ס כר"ו ז"ל דצנית שני נשחנה ממה שיהי צנית ראשון דאף דצנית ראשון היה האם כי אמות צנית שני היה שש אמות ע"ש. והתוס' ז"ל לא פירשו לנו שום טעם צד דאמאי נשחנה צנית שני והוא תמוה לכו"ח והכלע"ד לומר. דהכל חלוי צממה טרקסין דצנית ראשון שנה היה אמה טרקסין היה האם חמש וצנית שני שיהי גם אמה טרקסין היה מוכרח להיות האם שש וקשיא חדא תתיישב ציך מצרחה. דהנה כלל זה צידנו דמות האם ומדת כותל הכיכל היו חליון זה צדו וכמבואר צמ"ס צ"ב שם וצמ"ס כלן (ג"כ ע"א) דכיינו דכרחה ציחד עם חלל האם היה י"ב חמה וכתב מנרעה נתן לנית סביב ויינו דכותל הכתחון של הכיכל היה שצע אמות ונשאר חלל הליעל הכתחונה חמש אמות וכותל האמלעי היה שש והיה גם האם שש וכותל בעליון חמש וכתב שצע. וה"כ מעתה נמלא דלפי שיטת כר"ו ז"ל צמ"ס הג"ל דהיה חילוק צמ"ד הכתחון בין צית ראשון לנית שני דצנית ראשון היה האם הכתחון חמש וצנית שני שש נמלא ממילא שגם צכותל הכתחון היה חילוק דכיינו דצנית ראשון היה ככותל הכתחון שצע וצנית שני לא היה רק שש כמו האמלעי. וגם זה עעמא צעי.

אבל צממת הכל יוחא דמבואר צמשה דפסחים (פ"ה ע"ב) דעובי החומה כלפנים. וה"כ נמלא דעובי החומה של הכיכל היה לה קדושה הי"ל ועתה כיון שנסתפקו צמ"ס טרקסין וכוכרמו להוסיף אמה אחת על אויר הכיכל שיהי ציחד ס"א אמה טעו כותל הכיכל שצמחה פחות אמה, ויינו דצנית ראשון היה שצע וצנית שני לא היה רק שש ואמה זו היה צד שפיר קדושה היכל דהא עובי כותל כלפנים ולי"ה לריכה קידוש מחדש כלל. והנה האמה טרקסין היתה צמחה ושם ל"ה שום תאים ותאים היו צגי לדיים היינו צלפון דרום ומערב, והרי כל הכתלים שהיו מקיפים היו מכל הדידים שוים צמדתם ומעשה כיון שעשו כותל הכיכל שצמחה רק שש כדי שישאר אמה לטרקסין ממילא היה לריך לעשות כותל הכיכל שציתר הדידין ג"כ רק שש וממילא כיון שהיה ככותל שש נתוסף אמה להתאים מכל ד ויהי האם ג"כ שש וכי"ל ונמלא האם שיהי מקודם צנית ראשון חמש כיון שהכותל היה אז שצע עכשיו צנית שני שהכותל של הכיכל היה שש ממילא גם האם היה מוכרח להיות כן ומיושב הכל צמ"ד.